

Bilag til f. t. l. vedr. Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber m.v. (Bind III)

5. Den økonomiske og monetære politik og EU's finanser

Lissabon-traktaten

- Styrker eurolandenes samarbejde og indfører en særlig eurogruppeformand, der vælges for to et halvt år ad gangen.
- Giver Europa-Parlamentet større indflydelse på budgettunge områder f.eks. landbrugsudgifterne og ligestiller Rådet og Europa-Parlamentet i den årlige budgetprocedure.
- Traktatfæster principperne om bl.a. budgetdisciplin og forsvarlig økonomisk forvaltning.
- Fremhæver kravet om bekæmpelse af svig med EU-midler.

Lissabon-traktaten indfører nogle ændringer i reglerne om den økonomiske og monetære politik og om EU's finanser.

Generelt styrkes eurolandenes samarbejde, herunder om budgetdisciplin og fælles økonomisk-politiske retningslinier. Kommissionens position styrkes, når den vurderer, at et medlemsland overskrider grænserne for budgetunderskud. Det præciseres, at lande, der står uden for euroen, ikke har stemmeret i visse spørgsmål, der alene gælder eurolande. Som noget nyt vælger eurolandenes ministre – den såkaldte eurogruppe – en fast formand for to et halvt år ad gangen.

Lissabon-traktaten ligestiller Europa-Parlamentet med Rådet i den årlige budgetprocedure og giver Europa-Parlamentet indflydelse på den finansielle ramme for EU's budget (også kaldet de flerårige finansielle perspektiver). Som noget nyt får Europa-Parlamentet dermed indflydelse på hele budgettet, herunder landbrugsudgifterne. Herudover traktatfæstes og præciseres en række gældende procedurer, f.eks. for forligsudvalget mellem Rådet og Europa-Parlamentet, og principper, f.eks. om budgetdisciplin og forsvarlig økonomisk forvaltning i EU. Endelig fremhæver traktaten kravet om bekæmpelse af svig med EU-midler.

5.1 Den økonomiske og monetære politik

Lissabon-traktaten ændrer kun i begrænset omfang de konkrete regler for den økonomiske

og monetære politik. Det gælder f.eks. i forbindelse med proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, se TEUF art. 104, stk. 6 (art. 27, stk. 6). Her skal Rådet fremover fastslå, om der i et givet medlemsland er tale om et uforholdsmæssigt stort underskud på de offentlige finanser på baggrund af et forslag fra Kommissionen og uden at tage stemmeafgivningen fra det pågældende medlemsland i betragtning. I den nuværende traktattekst træffer Rådet afgørelse på baggrund af en henstilling fra Kommissionen, og alle medlemslande stemmer. Denne ændring indebærer en styrkelse af Kommissionen, da det kræver enstemmighed i Rådet at ændre et forslag fra Kommissionen, hvorimod en henstilling kan ændres med kvalificeret flertal, se TEUF art. 280, stk. 1 (art. 325, stk. 1).

Hvis Rådet fastslår, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud, vedtager Rådet en henstilling om at bringe det uforholdsmæssigt store underskud til ophør inden for en given frist. Henstillingen, samt eventuelle yderligere skridt, vedtages med kvalificeret flertal af Rådet. Det vil fortsat skulle ske på baggrund af henstillinger fra Kommissionen, se TEUF art. 104, stk. 6 og 7 (art. 27, stk. 6 og 7).

I en erklæring til TEUF art. 104 (art. 27) om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud bekræftes det, at EU's og medlemslandenes økonomiske politik og finanspolitik har til formål at forøge vækstpotentialet og sikre sunde budgetmæssige stillinger, og at Stabilitets- og Vækstpagten er et vigtigt værktøj til opnåelse af disse mål. EU-landene bekræfter endvidere deres forpligtelser med hensyn til bestemmelserne i Stabilitets- og Vækstpagten.

Lissabon-traktaten udvider suspensionen af stemmeretten for ikke-eurolande på visse områder, hvor der kan vedtages retsakter alene vedrørende eurolande. Det gælder f.eks. i forhold til henstillinger som led i den multilaterale overvågning, herunder stabilitetsprogrammer og advarsler, og foranstaltninger i relation til uforholdsmæssigt store underskud i eurolande, se TEUF art. 116a, stk. 4 (art. 139, stk. 4).

For euro-lande introduceres et afsnit med specifikke bestemmelser, TEUF art. 115A-115C (art. 136-138). Bestemmelserne fastslår, at eurolandene kan træffe foranstaltninger med henblik på at styrke samordningen og overvågningen af deres budgetdisciplin og udarbejde fælles økonomisk-politiske retningslinier. Eurolandenes